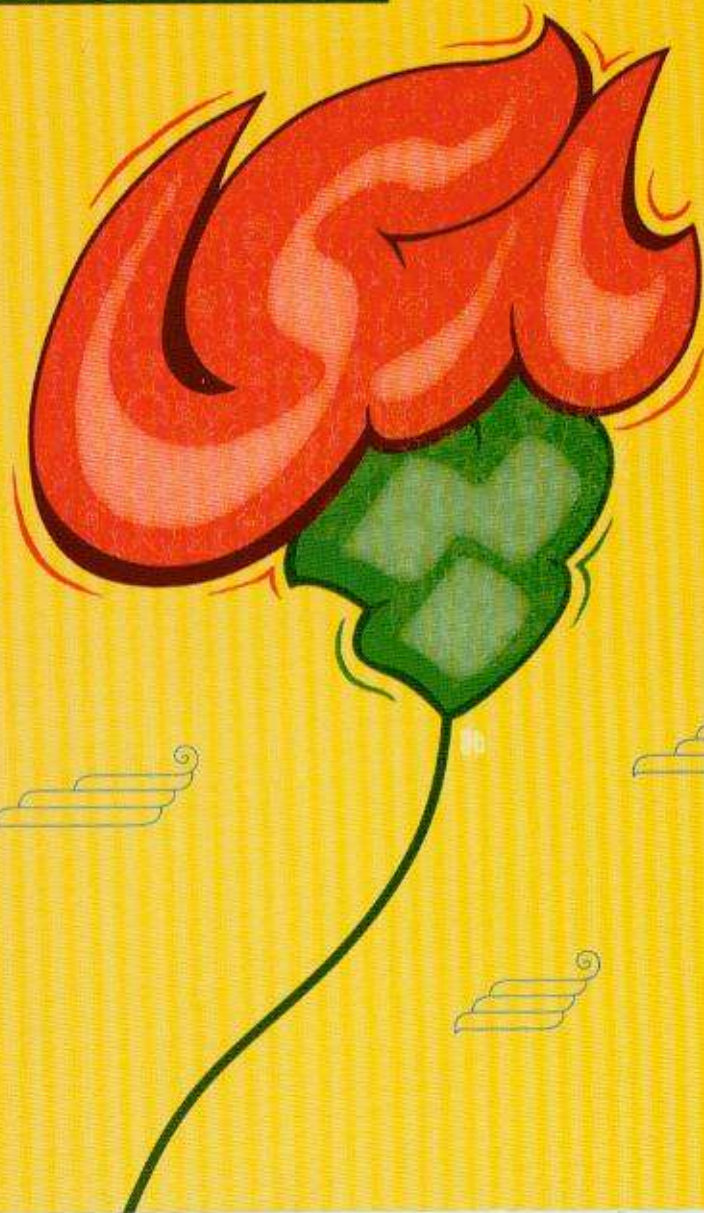

فردوسی و زبان فارسی

خلاصه مقالات بزرگداشت یادروز
حکیم ابوالقاسم فردوسی
۲۴ و ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۸۹

بررسی ترجمه انگلیسی برخی از صفات رستم در شاهنامه فردوسی

دکتر شهلا شریفی

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی

زهرآ سادات حسینی

دانشجوی کارشناسی ارشد زبان‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد

محبوبه نورا

دانشجوی کارشناسی ارشد مترجمی زبان دانشگاه فردوسی مشهد

رستم قهرمان و نقش اول بسیاری از داستان‌های شاهنامه است و فردوسی نسبت در جای جای شاهنامه او را به صفات نیکو ستوده است. این صفات در ترسیم چهره ای که فردوسی از رستم ترسیم کرده، نقش دارند. با توجه به این حقیقت، این سؤال شکل می‌گیرد که این صفات در ترجمه به چه شکل ظاهر شده‌اند و مترجمان از چه روشهایی برای ترجمه این صفات استفاده کرده‌اند و تا چه حد در انتقال درست این صفات موفق بوده‌اند. برای پاسخ به این سؤال، مقاله حاضر، به بررسی ترجمه صفاتی که در برخی داستان‌های شاهنامه برای توصیف رستم به کار رفته، پرداخته است. بدین منظور صفات مورد نظر در داستان‌های «رستم و سهراب»، «رستم و اسفندیار» و «رستم و سغاد» مشخص گردیده و با ترجمه انگلیسی برادران وارنر و دیک دیویس مقایسه شده و از مقایسه حاضر مشخص گردیده است که این صفات به صورت مناسب ترجمه نشده‌اند. روش ترجمه این صفات غالباً به دو صورت بوده است: برخی از آن‌ها به صورت ضمیر (he) ترجمه شده‌اند و برخی دیگر به صورت اسم خاص (رستم). با توجه به اینکه این واژه‌ها جنبه فرهنگی دارند، عدم ترجمه درست آنها سبب شده که بخشی از بار فرهنگی متن مبدأ به زبان مقصد منتقل نشود. این امر ضمناً از ارزش، محتوا و زیبایی متن زبان مبدأ در زبان مقصد کاسته است. می‌توان عدم جایگزینی معادل مناسب را حاصل تفاوت‌های فرهنگی و نیز کم‌کوشی مترجمان برای یافتن معادل‌های مناسب یا روش مناسب دیگری برای ترجمه این صفات دانست.

کلید واژه‌ها: رستم، شاهنامه، واژه‌های فرهنگ وابسته، معادل‌های نامناسب، ترجمه.